JEHOVA ADJUVANTE!

DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
FERMENTATIONE IN SANGUINE NON EXISTENTE,

Quam

EX AUTORITATE ET INDULTU

Gratioſiſſimæ Facultatis Medicæ

in Illuſtri Academia JENENSI,

PRÆSIDE

DN. RUDOLPHO VVILHELMO Krauß/

Phil. ac Med. Doct. Practicæ & Chymiæ Prof. Publ. Ordinario, ac Facult. Med. Seniore graviſſimo, nec non S. R. I. Academ. Natur. Curioſ. Collega primario;

Dn. Patrono ac Promotore æternùm devenerando,

PRO LICENTIA

summos in arte Medicâ honores & privilegia Doctoralia ritê conſequendi,

publicè ventilandam

ſiſtit

CHRISTIANUS Knaut/ Hallenſis Saxo,

in Auditorio Majori,

ad d. Martii horis ante & pomerid. A. O. R. M. DC. LXXXII.

JENÆ, LITERIS KREBSIANIS.

15

I. N. S. S. T.

PRÆFATIO.

§. I.

DOctrinam de principio noſtro vitali,ſeu ἐνορμώντων τῶν μορίων, partium impetum facientium (prout ſpiritus Hippocrati audiunt) notitiam maximè in medicinâ utilem valdeq; neceſſariam eſſe, indicat effatum illud pulcherrimum *Excell.D.D.Barneri,Patroni ac Præceptoris mei devotiori cultu proſequendi,in prodr. Sennerti novi p. 23. A principio vitali,prout omnis motus,ſanitas ac vita,ita(contrariorum eadem ubiquè ratio eſt) morbus quoque dependet, ac mors ipſa.* Quamdiu enim hujus principii vitalis cum organis ſuis habitudo eſt debita, hincque functionum actionumque integritas, tam diu mens ſana eſt in corpore ſano: Si verò iſtud motu ac functione alteratur ſecundùm ideam ſibi conceptam ab occaſione quâcunque,tunc morborum phalanx, imò totius œconomiæ interitus, ſeu mors ipſa præſto eſt.

§. II.

Quàm neceſſaria autem ac ſcitu digna Medico hæcce ſpirituum ſcientia eſt, tàm intricata contrà & obſcura ſatis illa deprehenditur; quippè ſuper quâ,modum præprimis quod attinet, juxta quem ſpiritus vitalis refocilletur & genuinum alimentum ipſi ſubminiſtretur, tanta ſeſe offert autorum adverſâ fronte pugnantium diverſitas, ut cui tutò aſſentiaris, vix reperias

§. III.

Silentio jam prætereo peculiarem nonnullorum hypotheſin, qui ſpiritum embryonis continuò à ſpiritu matris augeri aſſerunt, ſequenti innixi ratiocinio, quòd fœtus in utero non reſpiret. Verùm conſequentiâ decenti deſtitui aſſertum hoc, ex eo patet, quòd pullus æquè in ovo non reſpiret, & tamen ſpiritus pulli à ſpiritu gallinæ non nutriatur; quippè cùm gallina fotu ſuo ad pulli formationem non materialiter, ſed virtualiter duntaxat concurrat. videatur *Harvæus de umbilico p. 563. & 564.*

§. IV.

Nec mihi cum *Helmontio & aliis, v.g. Carteſio, Hogelando &c.* jam res eſt. Hi enim, prout ſpiritus pro ſubtiliſſimis ſanguinis particulis habent, ita eos per rarefactionem quoque in corde produci autumant. Ebullitionem autem illam igni cuidam vitali in corde habitanti, quem lucentem & flammulæ vitalis nomine inſigniunt, unicè attribuunt. Quos tamen omnes *Needham de form. fœtu p. 130. 131. Lowerus de corde p. 62. 63. & Cornel. Conſentinus progymn. phyſic. 7. p. 293. 294.* refutant.

§. V.

Nec *Williſii* accenſionem ſeu deflagrationem ſanguinis, quâ mediante ſupplementa pro ſpiritibus è ſanguine quotidiè decedere exiſtimat, attingere jam mens eſt. Fermentum enim iſtud nitro-ſulphureum, à quo *Williſius* ſecundum *Hogelandum* flammam reverà accenſam ſupponit, in corde non habitat, *vid. Lower de cord. pag. 64, 65.* Et licet quoq; in ſanguine particulæ pingues ſeu ſulphureæ adſint, propter copioſas tamen particulas aqueas ſanguis deflagrare neſcit. Hanc enim actualem deflagrationem ſine omnimodâ vitæ deſtructione fieri poſſe, impoſſibile planè eſt.

§. VI. Miſ-

§. VI.

Miſſos quoque hâc vice facio illos, qui præter particulas alimentorum ſpirituoſas, materiæ ſpiritus vitalis maximam portionem ex aëris particulis derivant. Cùm tamen aer ſubſtantialiter ſeu materialiter ſanguini intra pulmones non admiſceatur, prout præter *Hyghm. diſquiſit. anat. p. 171. Maurocordat. de ſtruct. & uſu pulmon. p. 21, 22. Needham de formato fœtu p. 142. & 148. ac Helmont. Endemica p. m. 119. Excell. Dn. D. Bohn, Patronus ac præceptor meus devenerandus in medit. phyſico-chym. de aeris in ſubl. influxu & Celeberrimus Dn. D. Wedelius, Patronus pariter obſervandus in phyſiol. med. p. 98, 160. & 161.* ſatis ſuperque demonſtrant. Contradicentium rationes examinatas & refutatas vide inferiùs.

§. VII.

Sed inpræſentiarum prolixus unicè ero in examinandâ illorum ſententiâ, qui, ut naturam & exiſtentiam ſpiritus vitalis determinent, colligunt, illum eſſe ſubtiliſſimam ſeu ſalino-ſulphuream ſanguinis partem, quæ per inteſtinam hujus fermentationem à reliquis evolvatur & copioſiſſimè exhalet, ſpiritus nomine veniens. Hujus ergò ſpiritus vitalis elaborationem ac reſtitutionem ſoli adſcribunt fermentationi ſanguinis, hincque ex iſtâ non tantùm labefactatæ ſanitatis recuperationem, ſed & morborum geneſes derivare non dubitant. *Videatur Sylvius prax. l. 1. c. 19. p. 221.* Quàm malè verò nullisque rationibus ac experimentis firmis munita hæc omnia aſſerantur, in præſenti diſſertatione inaugurali pro ingenii modulo declarare allaborabimus. Quod ut feliciter cedat, faxit benedicta Supremi Numinis ſapientia.

Cap. I.

Fermentationem nullam ſanguini propter defectum acidi attribui poſſe, demonſtrat.

§. I.

FErmentationem magnam in exaltandâ rerum virtute aut efficaciâ præſtare utilitatem, exindè dilucidè ſatis comparet, quòd hujus medio purum ab impuro ſeparetur, multa renoventur & in novam quaſi formam reducantur. Per hanc ipſam acria & corrodentia vim illam infeſtam deponunt, venenata inſuper & ob enormem malignitatem efferata oppidò cicurantur, & quæ ſunt hujusmodi effectuum myſteria alia.

§. II.

Subjectum fermentationis vegetabilia unicè conſtituere, ex eo patet, quòd in his abundans reperiatur acidum, ob quam quoque cauſam hæc ſola ſpiritus ſulphureos ſeu ardentes, aliàs vinoſos dictos, fundere apta exiſtunt. Metallis enim, in quibus ſpiritus non niſi concentratiſſimus reſidet, fermenteſcens hæc actio attribui nequit, quippè quæ ob texturam nimis compactam, nec phlegma, nec ſpiritum fundunt. vid. *laudati ſupra Dn. D. Wedelii pharmac. l. II. ſ. I. c. I. §. 5.* Et licet contra hæc nonnulli regerant, chymiæ nihilominus haud impoſſibile eſſe, ex metallis liquorem inebriantem elicere; veriſſimum tamen manet, metalla per ſe in ſpiritus redigi haud poſſe, ſed ſalium junctorum ſaltem liquamina eosdem exiſtere, qui ab his proliciuntur ſpiritus. Inflammabilis ergò iſte liquor, qui ex ſaccharo ſaturni deſtillatur, non ſaturno, ſed oleoſæ potiùs aceti ſubſtantiæ adſcribendus eſt.

§. III.

Regnum demum animale quod ſpectat, nec illud propter defectum ſcilicet acidi, ad fermenteſcendum aptum exiſtere, in propatulo ſatis eſt; Reperiuntur tamen nonnulli, qui & huic, imprimis verò ſanguini, nectari illi purpureo fermentationem adſcribere non dubitant,

tant, firmiſſimè ſibi perſuadentes, ſine hâc nec ſpiritus vitalis elaborationem fieri, nec hinc dependentem ſanitatem corporis ſalvam eſſe poſſe ac incolumem. Quàm falſa autem hæc prolata ſit hypotheſis, nimirum fermentationem ſanguini attribui, ac pneumatoſin exinde derivari poſſe, impræſentiarum penitiùs paulò inquiſituri ſumus.

§. IV.

Priusquam verò initium faciamus, in anteceſſum notari debet, propriè ſcilicet & ſenſu chymico autores per fermentationem nihil aliud intelligere, quàm motum inteſtinum, in quo acidum & urinoſum concurrendo, ſimul alias particulas miſtum componentes in motum cient, ſive hæ particulæ ab illis commotæ ac ſui juris factæ in mixto permaneant, ſive mediante deſtillatione ſpiritus inflammabiles conſtituant. A ſale enim miſtionis vinculum. Quamdiu itaque ſalia in mixtis intervenientibus aliisparticulis ſine tumultu quieta jacent ac almâ fruuntur pace, tunc corpora manent in naturali textura ac ſitu: Sin verò mediante reſolutione mixti compages laxior evadit, libera tunc fiunt ſalia, ſeſequè protinùs unire geſtiunt; ob particulas verò materiales intermixtas alias ſalia proximiùs concurrere nequeunt, hinc fit fermentatio. Sub iſtâ autem unione ſalium partes unibiles conſociantur, hinc nova miſti textura & alteratio exſurgit. De quô opportunè admodum ac egregiè ratiocinatus eſt *Profeſſor ille Lipſienſium celebratiſſimus Dn. D. Etmüllerus patronus ac præceptor honoratiſſimus in colleg. M. S. chymico.*

§. V.

Ad omnem itaque fermentationem ritè conſtituendam ſal acidum neceſſariò requiritur, quippe quod ut principaliſſima cauſa in fermentatione quavis concurrit, vide *Becher. phyſ. ſubterran. l. 1. ſ. 5. c. 2. p. 359.* & *Dn. D. Ettmülleri diſſert. egregiam* de uſu & abuſu præcipitantium *c. 2. §. 11.* Imò hoc ita eſſe, indicant alcaliſata quævis v. g. ⊖ ♀i, ⊖ lixivium, cineres clavellati &c. Hæc enim rebus fermentantibus adjecta nullo alio modo, quàm intimiori unione cum acido, fermentationis motum inhibent. Ex quo patet, omne fermentans debere eſſe ſolutum ac in ſe habere acidum; ubi autem illud deficiat nec fermentationem locum habere poſſe.

§. V. Qui-

§. VI.

Quibus præſuppoſitis maſſam ſanguineam jam examinabimus, an in illa decantatum illud acidum reperiatur, quod cum alcali ejus urinoſo concurrere, ſicque intermixtis aliis ſanguinis particulis fermentationis motum excitare poſſit. Affirmativam quidem defendunt quàm plurimi, quàm debilibus autem fundamentis innitantur illorum hypotheſes, jamjam declarabimus.

§. VII.

Principiò itaque *Williſii* doctrinam de fermentatione ſanguinis quod attinet, inſigniter illam vacillare ex ipsâmet *Williſii* aſſertione patet. Alicubi enim, *tr. ſcilicet de febr.* ſanguinem pronunciat heterogeneum; *in tr.* verò *de incaleſc. ſanguinis p. 31. & 32.* ſanguinem in ſtatu naturali ſemper homogeneum exiſtere, & quanquàm ſale copioſo refarciatur, eo tamen volatili tantùm, miti ac benigno conſtare, aſſerit. Quòd ſi itaque ſanguis, ex mente *Williſii*, propterea efferveſcere ac hinc incaleſcere nequeat, quod in illo nullus ſalium, acidi ſcilicet & alcali congreſſus ac colluctatio adſit: hinc concludere facillimum eſt, nec fermentationem in ſanguine locum habere poſſe, quippè quæ primariò illam ſalium luctam præſupponit, prout §. 4. & 5. indigatum eſt.

§. VIII.

Deindè nec dicta illa ſpagyricorum principia, pro quorum diverſo motu & proportione fermentationis rationes & varietates *Williſius* expendit, in ſanguine, ceu prima, præexiſtunt. *vid. Helm. tria princip. chym. it. cauſa & inſtit. naturæl. §. 22. imago ferm. §. 7. & Boyle* paſſim *in chym. ſcept. de form. & qualitatibus &c.* Quicquid ergò ſubtilitati & activitati mercuriali in ſanguine attribuitur, illud unicè ſpiritibus noſtris ac principio vitali debetur. Loco ſulphuris non niſi ſanguinis pinguedo eſt. Illa namque ex pingui alimentorum cum chylo ſanguini accedit; hinc oleum, quod mediante deſtillatione ex ſanguine producitur, non niſi ex fibroſo pinguedinis contextu in fluorem redactum exſtillat. Deinde cum omnium partium corporis noſtri mechanici ſal volatile urinoſum ſit, (ex iis enim conſtamus, ex quibus nutrimur) facilè patet, in ſanguine quoque non niſi ſal ejusmodi urinoſum exiſtere poſſe. Particulas autem ſanguinis terreſtres quod attinet, licet hæ ex deſtillatione ejus in ☠ demonſtrari poſſint, non

tamen

tamen propterea ſanguinis contextum materialem ut talem conſtituunt, ſed omnes, extraneæ potiùs cenſeri debent.

§. IX.

Ex quibus declaratis firmiter nunc concludere licet, doctrinam *Williſii* de fermentatione ſanguinis mancam ſatis adhuc exiſtere, nec partes ſanguinis eſſe quinque illa chymicorum principia, ſed integrum ſanguinis contextum oriri potiùs ex particulis aqueis, ſalinis urinoſis, pingvibus ſeu ſulphureis, ſpirituoſis denique ac lucidis. An autem ſub velo harum particularum acidi quippiam deliteſcat, amplius nunc inquirendum eſt.

§. X.

Multi itaq; cum *Beckio* pro particulis pinguibus pugnant, ac in illis acidum reperiri, ex eo probare conantur, quòd omnibus oleoſis ac pinguibus acidæ particulæ, quoad ſenſus occultæ, inſint. *vid. medit. circa rer. natural. principia. p. 15. & 52.* Verùm his cum *Dn. D. Bohnio epiſtol. de inſuffic. acidi & alcali*, & *Dn. D. Barnero de Sp. V. ſine acido*, reſpondeo: non acidum, ſed alcali potiùs volatile miſtionem oleorum, ſtillatitiorum præprimis, ingredi. Et licet quoque olea, mediante digeſtione ac circulatione, juxta *Helmontium*, ab alcaliſatis mutentur in ſalia volatilia; hoc tamen non ſtatim aciditatem oleorum indicat. Alcalia enim in hâc operatione non imbibendo particulas oleorum acidas, ſed diſſolvendo potiùs illorum reſinas, ex illis ſal illud urinoſum volatile liberant, quod unà cum ſeminali pinguedine intra terminos illos cohæſit.

§. XI.

Non obſtante tamen hoc, *Tachenius* nihilominùs acidi in ſanguine exiſtentiam exinde probare ſatagit, quòd ſanguis in ſtatu naturali perfectè Sal ſalſum exiſtat. Omne autem Sal ſalſum, prout ex chymicis patet, conſtat ex acido & urinoſo, quæ duo, dum invicem congrediuntur, quod nunquam ſine efferveſcentia contingit, dant Sal compoſitum tertium, Sal ſalſum dictum, quod neque eſt acidum, neq; urinoſum, ſed de utroq; participans. Verùm liceat mihi pauliſper recedere ab hac opinione *Tachenii*, ac demonſtrare, quæ circa eam mentem noſtram ſuſpenſam teneant. Nimirum nondum adhuc declaratum eſt, unde primò acidum illud proveniat, quod cum alcali

ſanguinis urinoſo effervescendo, ejus contextum ſalſum efficiat; deindè quonam in loco concurſus ille ſalium ac ſtrepitus contingat.

§. XII.

Sanguinis enim primam generationem in fœtu quod attinet, non exiſtunt in ovulo muliebri particulæ acidæ, quæ cum urinoſo congredientes & exaltatæ ſanguinem conſtituunt. Extra omne quidem dubium eſt, primitùs colliquamenti materiam, ex ovo hactenùs diductam, ipſum inſuper primordium cordis ac punctum ſaliens, album exiſtere. Hinc embryo tenerrimus ſolâ aquâ in liquorem album dilui poteſt, ut experimentum *Everhardi* habet, *tr. de hom. brutiq; exortu p. 131.* Succeſſivè itaque dum vaſorum ductus, ſecundùm *Harvæum*, in colliquamenti limbum exporrecti, ipſumque punctum ſaliens rubedinem ac ſanguinis purpuram acquirunt, exaltari illum neceſſe eſt; Neque verò exaltatio illa acidi & alcali conflictus alicuis exiſtit, ut hinc ſanguis in Sal ſalſum mutetur: Sed fluxu maturitatis ſufficit, particulas ſalinas pinguesque, vi ſpirituum digeſtas exaltatasque, purpuræ illius vultum induere.

§. XIII.

Par ratio eſt cum illâ ſanguificatione, quæ chylificationem ſequitur. In chylo enim æquè ac in ovulo muliebri ſalinæ pinguesque reperiuntur particulæ, quæ fluore exaltatæ agitatæque calore, concurrente ſimul vitali ſanguinis ſpiritu, albedini purpuram addunt. In hâc autem actione nullus obſervatur congreſſus ſalium, ut ſanguis exinde Sal ſalſum fieri poſſet. Non enim in pinguedine dantur particulæ acidæ, prout §. *10.* demonſtratum eſt, quæ, juxta *Beckium in experim. circa rer. natural. princ. p. 44.* cum ſpiritibus alcalicis commiſtæ ac motu mutuò reſolutæ ſanguificare poſſunt. Experimenta *Beckiana* examinata vide in *prodr. vindic. Excell. Barneri.*

§. XIV.

Nec obſtat huic aſſertum *Tachenii*, qui in *Hippocr. chym. p. 103.* à chylo ſalſo ſanguinem quoque ſalſum fieri autumat, chylum autem ſalſum ex acido ſtomachi & alimento alcaliſato derivat. Cui aſſentit *Helmontius*, dum in *tr. ſextupl. digeſt.* §. *7.* acidum cremorem in duodeno ſalis ſaporem acquirere ſuumque ſalem acidum in ſalem ſalſum libenter commutare aſſerit: non ſecùs ferè, ac acidum ſulphuris à ſale tartari in ſalem ſalſum tranſmutatur. Verùm dogmati huic

repu-

repugnat *primò*, quod aciditas ſ. n. in ventriculo non reperiatur, ſed omnis, vel ab aſſumptis vel à diſpoſitione corporis morbificâ proveniat, prout hoc *Celeberr. Bohnius* in diverſis canibus vivis, quibus per viginti quatuor horas nihil alimenti conceſſum fuerat, nobis in *collegio experimentali anatomico* demonſtravit. *Secundò*, quod chylus & bilis non ſint ſalia pura, i. e. non permiſta cum aliis particulis miſtum componentibus, ſine quorum tamen congreſſu ſal ſalſum fieri planè impoſſibile eſt. Interim tamen non negandum, bilis in chylum quoque aliquam potentiam eſſe, prout ex *Helm. Sextupl. digeſt.* §. 24. patet. Menſtruum enim noſtrum vitale, dum ex aſſumptis eſſentiam ſeu craſin elicit, non niſi ſal aliquod urinoſum ſimul ſeparat, (ex hoc enim, ut ſuperiùs dictum, conſtamus unicè.) Quod ſi itaque urinoſo huic acidum aliquod ex aſſumptis ſuperficialiter adhæret, bilis in duodeno accedit, chyli intima pervadit, ac quod invenit acidum, lixivioſo ſuo ſale immutat; ſicque liberum reddit alcali urinoſum, quod cum chylo demum ad ſanguinem tendit.

§. XV.

Nec moror modum illum tractandi ſanguinem, quo *Tachenius l. a. p. 82.* in deſtillatione ejus utitur, alcaliſata enim ſanguini calenti adjecta, dum ſpiritum urinoſum proliciunt, hoc non præſtant quatenûs acidum ſanguinis imbibunt, prout in elaboratione ſpiritus ſalis armoniaci contingit. Sed quatenꝰ diſcontinuatione ſanguinem fluxilem magis conſervant, ne is igni per ſe admotus, evocato priùs phlegmate, in carbonem mutetur, ſicq; ſpiritus ejus urinoſus in caſſum expectetur. Sic quoque ſp. V. rectificatum ſanguini à ſero ſuo liberato, affuſum, cumque eo probè agitatum, ſal volatile ejus urinoſum elicere nobis docuit *Celeberr. Bohn. in colleg. ſuo chym.* ante aliquot annos ſub eo habito. *part. ſpec. memb. 3.* §. 2. Detineri autem debent hi ambo liquores in digeſtione per aliquot dies, calore tamen blandiſſimo, ne ſanguis inde coaguletur, ſicque promptius mediãte deſtillatione ſal ſuũ volatile fundat. Quid? quod, cùm ſanguini non niſi lenta aliqua pinguedo ſit, ſub cujus temperaturâ ſal urinoſum continetur; alcaliſata in deſtillatione ſanguini adjecta, cum illâ ſe miſcent, ei adhærent, ſicque diſſolutione ſal volatile urinoſum liberant. Imò, licet quoq; ponamus, materialem ſanguinis texturam ſalſam oleo-

 ſam

ſam exiſtere, adeoque de acido & alcali ſub pinguis temperatura participare, æquè proindè ſanguis ad fermenteſcendum ineptus erit, ex eâ ratione, quod ſalſa fermentari neſciant, quippè quæ ſine ullâ pugnâ & activitate cum urinoſis ſeu acidis ſeſe maritant.

§. XVI.

Quibus omnibus ſufficienter perſpectis, nullum ſc. in ſanguine reperiri acidum, quod cum alcali urinoſo fermentationem conſtituere poſſit; ad illorum ſententias nunc nos convertemus, qui principia fermentationis ab allatis in ſanguine humoribus derivant. Sic *Sylvius* fermentationem ſeu efferveſcentiam ſanguinis ab alcali bilioſo & lymphæ acido depromit, ac horum concurſum in dextro cordis ventriculo excitari, ſicque per pugnam amicam per totum corpus continuari, ſatis liberè pronuntiat. *Confer diſſ. 7. §. 54. & prax. l.* 1. *c. 19. §. 1. 2. & 3.* Verùm enim verò hanc *Sylvii* doctrinam ſuſpectam reddit primò hoc, quod bilis per porum epaticum ex veſicula ad hepar non recedat, ac ſanguini commiſceatur. *vid. Needham de formato fœtu. c. 4. p. 105. Pechlin. de Purg. p. 501, 502. & Malpigh. de ſtruct. hepat. c. 7. it. de ſtruct. lien. c. 6.* Deindè nec in lymphâ ullum veſtigium aciditatis manifeſtæ deprehendere licet, quippe quæ potiùs ad aliqualem & vix perceptibilem ſalſedinem, quàm ad acorem inclinat. Iſta autem ſalſedo ex ſale urinoſo provenit, ex quo tùm ſanguis, tùm lympha naturaliter conſtant. Quàm diu itaque humores ſub regimine ſpirituum continentur, particulæ illorum urinoſæ ſibi unitæ, ac intra gelatinam quaſi reſervantur, hinc in ſanguine, ſalivâ &c. ſal iſtud urinoſum manifeſtum non eſt: In fluorem autem redigitur, vel à δυνάμει aliquâ ſuperveniente, quâ compages mixti reſolvitur, vel ſi ſpirituum in humoribus læſio aliqua fiat; prout ad ſui corruptionem hinc tendunt humores, ita quoque ſolutionem potentiæ incurrunt, ſicut hoc in catarrhis & hydropicorum latice videre licet.

§. XVII.

Peculiarem demum hypotheſin fovet *Majow in tr. de reſpir. p. 156.* dum fermentationem ſanguinis ortum ſumere dicit, intra pulmonum ſubſtantiam, quatenùs ſpiritus nitro-aërei ab aëre ſuggeſti cũ

parti-

ticulis ſanguinis ſalino- ſulphureis congrediantur, ſicque fermentationem debitam excitent. Verùm fermentationem hanc multis angi difficultatibus ex eo patet, quod nondum adhuc firmiter ſatis demonſtratum ſit, ſal aëris corporaliter admiſceri ſanguini. Contrarium namque demonſtrat *Dn. D. Bohn*, dum *in tr. de aëris influxu in ſublunar. p. 91.* diſſerit, non reſpirationis animalium gratiâ ſal aereum ſanguini eorum communicandum concipere decere: cùm motus tantùm aeris ſit, qui ſanguinis & totius vitalitatem conſervet, *vid. d. l. p. 104. & celeberr. Wedel. phyſiol. med. p. 160.*

§. XVIII.

Thruſtonius equidem *diatr. de reſpirat. p. 47. Sylvius diſp. med. 7. §. 86. & Schwammerdam ſect. 3. c. 2. § 4.* pro affirmativâ pugnant: quòd liquor ater, juxta *Thruſtonium*, per arteriam pulmonalem immiſſus per venam pulmonalem cum ſpumâ redeat. Verùm huic reſponderi poteſt, ſpumoſitatem illam, ex quâ aeris præſentiam colligunt, non tam aeri, quàm agitationi ſoli attribuendam eſſe. Quod autem experimentum *Schwammerd.* ac *Sylvii* attinet, nullum ejus ſucceſſum in diverſis ſubjectis caninis in *Colleg. experim. anatom. Excell. Bohnii* nobis obſervare licuit. Nec color ille floridus rutilusvè, qualem intra pulmones contrahit ſanguis, à particulis nitro - aereis ex mente *Majovii d. l. p. 148. & 149.* derivari poteſt. Si enim ſanguis arterioſus propterea ſub florido colore conſpiciatur, quatenùs particulæ nitro-aereæ cum particulis liquoris prædicti Salino-ſulphureis exæſtuantes colorem hunc coccineum efficiant; quid quæſo de ſanguificatione embryonis fiet, in quò ſanguis arterioſus floridus lucidâque rubedine tinctus deprehenditur, antequam pulmones generentur: Et licet demum fœtui pulmones accedant, is tamen in utero non reſpirat. Contra hæc quidem *Majovius de reſpir. fœt. in utero p. 318. & 320.* affert, umbilicum interea embryoni reſpirationis vicem ſupplere, i. e. unà cum ſucco nutritio particulas nitro- aereas ad fœtum accedere. Reſponderi tamen huic dubio poterit, quod æquè ſanguis in fœtu arterioſa rubedine ſplendeat circa punctum ſaliens, priusquàm umbilicus cum ſuis vaſis in tenello embryone appareat. *Conſentiente Cornel. Conſentino. progymn. 5. p. 502. & Harvæo paſſim de*

 gene-

generat. animal. Unde autem color ille ſanguinis rubicundus ac floridus proveniat, ſupra §. *12.* & *13.* ſufficienter demonſtratum eſſe arbitror.

Caput II.

Nullum adeſſe finem, propter quem fermentatio in ſanguine adeò neceſſaria ſit, diducit.

§. I.

ELucidatis itaque autorum hypotheſibus, nullum in ſanguine demonſtrari acidum, quod cum alcali ejus urinoſo concurrere, ſicque intermixtis particulis aliis motum fermentatitium inire poſſit; Supereſt adhuc, ut etiam demonſtremus, nec finem apparere, propter quem ſanguis actione & reactione hâc fermentatitiâ continuò agitari neceſſe habeat.

§. II.

Supponunt equidem autores, nullum ſpiritum ſulphureum ſeu ardentem è vegetabilibus poſſe elici, niſi priùs, mediante fermentatione, oleoſa ac ſalina ſubſtantia combinetur in ſpiritum inflammabilē; ita nec principiū noſtrum vitale ſeu ſpiritum, quem naturæ ſalino-ſulphureæ pronuntiant, ſine inteſtinâ fermentatione ſangvinis à reliquis evolvi poſſe, firmiſſimè ſibi perſuaſum habent. Quam ob cauſam *Tackius* quoque *in judicio p. 99.* Sanguinem cum vino comparare non dubitat, dum inquit: *Non enim neſcis, ſanguinem eſſe vinum vitæ noſtræ, vinumque non rarò in ſacris ſanguinem uvæ appellari, ſi itaque ad novam fermentationem vina reſuſcitari poſſunt, cur non & ſanguis, ille vitæ noſtræ theſaurus, cujus ſpiritus homogeneam fortè naturam habet cum ſpiritu vini:* Aſſentit huic *Williſius de febribus c. 1.* Quid autem de hâc convenientiâ tenendum ſit, i. e. an ſpiritus noſter vitalis cum Sp. V. comparari poſſit, jamjam explicaturi ſumus.

§. III.

Difficillimam ſanè eſſe eſſentiam ſeu formalitatem ſpirituum, exinde liquet, quod vix quicquam in rerum naturâ occurrat, quod

per

per omnia hos æmuletur. *Annotante Dn. D. Bohnio in diſp. phyſiol.* *15.* §. *14.* Hinc ille §. *18.* probabiliorem illorum cenſet ſententiam, qui à principio ſalino volatili ejus maximam activitatem derivant; ſulphureis enim ſpiritibus hos comparare minus licere. Approbat hoc *Helm. de aura. vit. p. m. 442.* Naturæ nimirum noſtræ intentionem non eſſe, ſibi procreare aquam vitæ: & *p. 443.* ſpiritus noſtros ſubtiliſſimas ac ſalinas ſolummodò ſanguinis eſſe particulas, vitali luce inſignitas aſſerens. De quo etiam *Dn. D. Barnerus* in phyſicis prolixiùs egit. Sal enim conſtitutivum noſtri ex urinoſis volatilibus eſt. Lux ſale gaudet. Sal lucem in ſe habet. *vide Kirchmajer. de naturâ lucis.* Et quanquam Sp. V. annotante *Helm. ſpir. vitæ* §. *12, 17. & 18.* facilè in ſpiritum vitalem tranſmutetur, attamen ſpiritus vitalis non ſit oleoſus ac combuſtibilis; cùm ſp. V. ſolo fermenti attactu facilè totus in ſalinam naturam volatilem aſcendat, ac oleoſam proprietatem amittat. Natura enim, quemadmodum unicè volatile urinoſum ſanguinis, ſpirituumque conſtitutivum per digeſtiones omnes intendit; ita aſſumpto quoque vino ac ſp. V. ejuſmodi urinoſum potiùs ſeparat, idque eò magis, cum ex alcalium proſapiâ ſpiritus noſtri originem ducant, ſicque à ſimili reſtitui ament.

§. IV.

Contrarium quidem defendunt quàm plurimi, ac ſi ſpiritus ſulphurei nullo modo aſſimilari poſſint ſpiritibus noſtris, ob effectus, quos iis contrarios edunt, dum illi ſc. aſſumpti inebriant & narcoſin ſpiritibus inducunt. Narcotica autem potiùs ſpirituum venena eſſe, quàm illorum reſtauratoria. Verùm demonſtrare priùs tenentur, dari in ſp. V. ſulphur narcoticum, prout *Celeberr. Hannemannus de uſu & abuſu inebriam. p. 8.* ſtatuit. Narcoſis enim eſt ſenſûs ligatio & mediante hâc ſpiritus noſtri quaſi vinculo detinentur, quò minùs influere poſſint. Hoc tamen in vino ac ſp. V. genialiter invitatis nullo modò conſpicere licet; quippe in quibus ſpiritus magis agiliores, quàm torpidiores obſervantur.

§. V.

Quæ enim *Beckius in medit. ſuis circa rer. princ. à p. 37. ad p. 44.* habet de particulis acidis vini ſpiritus noſtros alcalicos figentibus, mera ſuppoſita ſunt. *Confer Dn. D. Barnerum de Sp. V. ſine acido*

cido. p. 38. Et eſto, Sp. V. acidum eſſe, quâ verò ratione demonſtrari poteſt, acidum hoc volatile ex ventriculo in caput ablegari. An eodem forſan modo ſtomachus Sp. V. ſeparat, prout hoc per alembicum contingit? Inde colligere haud difficile eſt, ſi ob acidum alcali ſpirituum conſtantiſſimè fixatum eſt, ebrietate emortuos non niſi copiam ♀orum ⊖latorum ſeu enixorum per venas & arterias in cerebro commonſtrare. Sed quis hoc vidit unquàm? Quîs unquàm in ebrietate demortuis obſervavit ſanguinem coagulatum, quemadmodum prædictus autor *p. 39.* ab acido præſupponit? cùm ebriis, prout magis æſtuat, ita fluidior laxiorque fit maſſa ſanguinis.

§. VI.

Spiritus ergò urinoſi, quos Sauff-Spiritus nonnulli vocant, dum ebriis conducunt, non figendo acidum, ſed pellendo unicè urinam operantur, à cujus & aquæ mole, dum ſanguis aggravatus eſt, eò magis, inordinatoque motu illo, cieri ſpiritus poſſunt: quin imò excretâ frequentiùs urinâ, ipſorum etiam ſpirituum vinoſorum multum ſimul exit; *de quo Celeberr. Barnerus* in vindiciis contra *Beckium* ac *obſervat. ſuis phyſico-med.* prolixiùs agere promiſit. Sic braſſica ac vulnerariæ plantæ aliæ, ſi & illæ ebrietatem arceant, non niſi diuretico ſuo ſucco, quo urinam pellunt, hoc efficiunt. Ex his colligere nunc licet, vini ac aſſumptorum ſpiritus non effervеſcere cum particulis noſtris ſpirituoſis, ſed illis potius ſe unire: ex nimietate autem horum ſpirituum, dum immutati nec ſpecifico charactere dotati affatim ad ſanguinem & caput rapiuntur, noſtri ſpiritus obruuntur, hinc tumultuant nec organa ſua inſtruunt; Sicque temulenti evadimus. *vide Helm. de ſp. vit. §. 13.*

§. VII.

Cùm itaque ſal urinoſum volatile aſſumptorum materiam unicè ſpiritibus ſuggerat, non video, ex quâ ratione fermentatio in ſanguine tantoperè neceſſaria ſit. Principium enim noſtrum vitale abſque tumultu ejuſmodi inteſtino ex aſſumptis ſeparat quod ſuæ naturæ conveniens eſt. Quò ſubtilius itaque ſuique juris ſal illud urinoſum in aſſumptis exiſtit, eò citiùs quoque ſpiritus noſtri id ſibi aſſociant

ſigil-

ſigilloque vitali ſpecificant. *vid. Helm. ſp. vit. §. 12.* Econtrà, ſi illud firmiter à particulis aliis obſtrictum detineatur, neceſſe eſt, ut mediante circulatione, concurrente ſimul vitali ſangvinis ſpiritu, extricetur: particulis autem ſalinis jugi fluxu refluxuq; per totum corpus exaltatis, ſpiritus vitalis in ſanguine reſidens, ſolâ irradiatione vim luminis ſuperaddit, inque ſobolem ſpirituoſam convertit. *Confer Helm. d. l. & blas human. p. m. 113.*

§. VIII.

Quod de principio vitali dictum, illud quoque de cœteris corporis noſtri actionibus prædicari poteſt. Iniq; nimirum facere omnes, qui calorem vitalem pro effectu duntaxat fermentationis ſanguinis habent, non reputantes illud *Williſii de incaleſc. ſanguin. p. 31.* liquores quoſvis ſive tenues ſive craſſos, utut fermenteſcentes, propterea tamen non incaleſcere. Æternæ equidem veritatis eſt, calorem nullum in corpore noſtro obſervari, niſi à ſanguine: at ſanguis non ſuâpte naturâ calidus exiſtit, ſed omnem calorem unicè depromit à noſtro ſpiritu vitali, qui in & cum ſanguine eſt. Quamdiu itaque ſanguis vitali hôc halitu animatus, per arterias in membra diffunditur, tamdiu partium omnium vis & ſalutaris calor exiſtit. *Annotante Cornel. Conſentino progymn. 7. p. 303. & 305.* Recedente autem ſpiritu, cum vitâ recedit calor, unde totum corpus friget ac torpet. Excitatus verò ac laceſſitus ſpiritus vitalis à causâ occaſionali quâcunque, excandeſcit ac velut in iram provocatur; quâ de re ſanguis à crebrâ celerique cordis ſyſtole & diaſtole compulſus, per arterias venasque hinc concitatior fertur. *vid. Helm. blas hum. §. 18. de febrib. c. 9. §. 1. 2. & 16.* Omnis ergò calor in nobis præceptibilis unicè debetur noſtris ſpiribus, quorum motus, prout intenſior vel remiſſior eſt, ita calor quoque vitalis gradibus diſtingui videtur.

§. IX.

Ex quibus dictis ſponte nunc eluceſcit, quid de fermentatione ſanguinis tàm abolitâ quàm auctâ tenendum ſit. Syncope enim, animi deliquium, extremæ virium proſtrationes &c. imò mors ipſa à ſpirituum duntaxat defectu proveniunt. Deficiunt autem ſpiritus, ſi vel in ſufficienti quantitate non producantur, vel geniti deperdantur

aut

aut abſumantur. Pauciores fiunt ob materiæ adæquatæ defectum, qui provenit vel ab alimentorum ſpirituoſorum rariore uſurpatione, vel laudabilium licet, infelici tamen digeſtione, vel nimis eorum evacuatione, v. g. per lienteriam, diabeten. &c.

§. X.

Producti contra diſſipantur in evacuationibus quibusvis nimiis, hæmorrhagia e. g. quâvis, nimio coitu ac largo per alvum fluxu; unde hypercatharſin haud rarò ſupervenit animi deliquium. Quò etiam ſpectant labores immoderati, animi pathemata, ac nimiæ vigiliæ, vel affectus alii p. nles. Quid? quod, cùm lucidi noſtri ſint ſpiritus, obſcurari ſimul lucem in ſyncope, lipothymiâ &c. Adeoque à ſolâ ſpirituum, horumque lucis diminutione & extinctione omnem caloris defectum provenire, *Helmontius* aſſerit, *tr. de aurâ vitali p. m. 443. & de vitâ p. m. 448.*

§. XI.

Idem quoque judicium eſto de affectibus, quos autores ab aucto ſanguinis motu fermentatitio derivant. Æſtuationes enim ſanguinis p. n. rapidus ſanguinis motus, febres ardentes & qui ſunt alii hujus generis affectus, non niſi ab impetum faciente ſpiritu, ad motum ſcilicet localem & alterationem à causâ occaſionali adacto, proveniunt. Imprimis verò febrium doctrina in hoſpitium archæi, juxta *Helm.* ſeu ſpiritus unicè recidit. Spiritus enim noſtri, prout naturâ calidi ſunt, motu & alteratione excitati, inſignem calorem excitant: Calor autem & frigus effectus ſpirituum audiunt. Quod ſi itaque ſpiritus noſter cauſam occaſionalem partibus fibroſis adhærere ſentit, excutere illam annititur; primitùs verò terrore percuſſus, rigorem febrilem efficit: Sic autem dum commovetur nimiùm, ipſemet incaleſcit, tracto potiſſimum in conſenſum ſpiritu ipſius ſanguinis. *Confer. Helm. tr. de febr. c. 9.*

§. XII.

Et licet quoque recentiorum nonnulli cauſam occaſionalem febrium, malignarum præprimis, fermenti nomine inſigniant, hujus tamen appellationis ratio neutiquam ab hâc causâ deſumi debet, quod

fer-

fermentando ſimilem motũ in ſangvine producat, ut ita febres in motu fermentativo conſiſtant: ſed quòd aptum ſubjectum alterando ſeque in eo multiplicando fermenti ſimilitudinem repræſentet, annotante *Celeb. Ettmüllero in diſſert. de uſu & abuſu præcip. c. 2. §. 12. & 22.*

§. XIII.

Sunt namque fermenta hæc nihil aliud, quàm ſubtiliſſimæ rerum particulæ ſalinæ, quæ adjunctam ſibi impreſſionem tranſmutativam habent. Sic in putridis rebus omnibus, animalium cadaveribus &c. dum ſalia urinoſa ac volatilia putredine reſoluta exhalant, ſolo ſaltem odore diſperſa agunt & formalem tranſmutandi virtutem poſſident. Nihil enim eſt, referente *Cl. Barnero in alleg. colleg.* quod ſparſo ſubtiliore odore magis penetret excitetque ſpiritus, quàm putridum miaſma, ſed & illud ſimul ſeminalem vim transferre aptum exiſtit. Sic in cadaveribus, dum putreſcunt, ſimul impreſſæ ideæ ſuperſunt, ut, ſi actu rabie pecus intermoriatur acputreſcat, ſimile hinc venenum in corpus propagatum, ſpiritus ad furorem compellat.

§. XIV.

Primaria ſedes hujus fermenti ſpiritus unicè exiſtunt, prout hoc ex gravibus illis ſymptomatibus, quæ non niſi ab impetum faciente archæo ſunt, luculentiſſimè patet. Sanguis enim, ſtomachus &c. eatenùs à miaſmatibus illis afficiuntur, quatenus ſpiritibus animata exiſtunt. Non enim in primis viis materiam quandam excrementitiam invenire licet, quæ magnetis adinſtar contagium peſtilentiale attrahat & primarium ejuſd. ſubjectum conſtituat. Spiritus enim unicè ſunt, in quibus fermenta illa tragœdiam ludunt. Hinc ſub invaſione peſtis ſtatim contremiſcunt hypochondria, oriuntur anxietates præcordiorum, nauſea ac vomitus, aliæque ſubverſiones ſtomachi. Ut propterea rectiſſimè dixerit *prædictus Autor. cit. l. ſ. i. §. 5.* Quàm primùm in vitalem agrum externa ſeminea contagioſa ingruunt, recipiunt illa ſpiritus noſtri, ac ſecundùm illa ideam ſibi cudunt, in quâ deindè formaliter morbus conſiſtit.

§. XV.

Aſt revertemur in viam. Cùm itaque firmiſſimo ſtet talo ſenten-

tia noſtra, omnem calorem in febribus provenire unicè à ſpiritibus, facilè patet, quàm malè *Sylvius* calorem febrilem ſolummodò acceptum ferat bili, tum ratione ſalis ſui lixivioſi, tum propter oleũ, quod aptum ſit, juxta illum *prax. l. 1. c. 27. § 33. p. 384.* ignis vim ſuſcipere, ipſamque conſervare. Motus enim bilis naturaliter non vergit verſus cor, prout ſupra dictum eſt; nec bilis, licet particulis pinguibus gaudeat, propter copioſas tamen particulas aqueas deflagrare poteſt. Idem quoque tenendum de rigore febrili, quem *Sylvius d. l. §. 25.* ab halitibus illis acidiuſculis ſucci pancreatici, vitioſam in tenui inteſtino effervеſcentiam cum bile excitantis, derivat. Nimius enim appetitus, juxta illum, cauſam quoque agnoſcit halitus effervеſcentis ſucci pancreatici, & tamen frigus illi tunc non ſuſcitant: pariter in epilepticis inſultibus, ſecundum quoque *Sylvium*, ab acido immaniter vellicantur nervi, nullum tamen frigus febrile tunc obſervare licet!

§. XVI.

Quod de calore hactenus diximus, id optimo quoque jure motui cordis pulſifico attribuere poſſumus, licet *Carteſius, Hogelandus, Majovius* aliique contrarium defendant. In propatulo namque ſatis eſt, cor merum eſſe muſculum, adeoq; ad motum ejus fibrantẽ ac continuum, non ſolùm impellens ſpirituum animalium per nervos cardiacos, verùm etiam influus ſpiritus cum ſanguine proprius, requiruntur: prout etiam perennis hic affluxus pro quâvis potentiâ motivâ actuandâ neceſſarius ſemper adeſſe debet. Indicant enim hoc experimenta illa, *Williſii* nempè *anatom. cerebr. c. 24. Lower. de cord. p. 86. & 87.* Et *Stenonianum* illud à *Williſio de mot. muſc. p. 55.* allegatum: nimirum nervis æquè ac arteriis reſectis in parte aliquâ ceſſare motum. *Carteſio* itaque ac *Hogelando à Lowero de cord. p. 64. & Cornel. Conſent. progymn. phyſ. p. 294.* ſatisfactum eſt: *Majovianæ* verò hypotheſi præter illa, quæ ſupra *c. 1. §. 17. & 18.* ſtatum particularum nitro-aërearum ambiguum fecêre, doctiſſimè ſatis reſpondit *Excell. Wedelius phyſ. med. p. 297.*

§. XVII.

Quæ cum ita ſint, non video, quâ ratione motus ſanguinis progreſſivus adjunctum, imò effectus planè fermentationis ſanguinis pronuntiari poſſit. Circulatio enim ſanguinis provenit unicè ab impreſſo cordis pulſu, (propter hanc enim tantùm cor à naturâ fabrefactum

eſſe

eſſe, *Harvæus de motu cord. it. de generat. anim. & Lower. de cord.* demonſtrant) hic verò ſoli, uti dictum, debetur archæo; & per bonam conſequentiam non fermentatio ſanguinis, ſed potius ſpiritus indiſcontinua cordis ſyſtoles & diaſtoles actione ſerum cum ſanguine ad partes quaſcunque diducit. Quemadmodum itaque legitimus ſpirituum per nervos cardiacos & ſanguinem ad cordis fibras contingens affluxus, naturaliter ſe habentis pulſus, indiciũ eſt: ita in contrarium depulſu aucto & imminuto judicium facilè patet, in his ſimul vel excitatum inſigniter ſpiritum, vel ejus influxum parciorem indicari.

§. XVIII.

Hæc ſufficiant hâc vice de fermentatione ſanguinis: Lectorem interea Benevolum rogito, ut candidiùs nunc dijudicare velit, annon veritati conſentaneum planè ſit, maſſam ſanguineam, propter dictas ſuperiùs ac experientia confirmatas rationes, fermenari neſcire; ſed omnem ejus motum, ſpirituum elaborationem ac totius microcoſmicæ machinæ actiones principio noſtro vitali unicè adſcribi debere.

§. XIX.

Quo jure itaque *Sylvius, prax. l. 1. c. 19. §. 2.* vitæ noſtræ conſervationem naturalem à fermentatione ſanguinis derivet: *Ac Williſius de incaleſc. ſang. p. 31.* Revera ſanguinem in viventibus fermentari & fermentando depurari, quin & alia quædã œconomiæ animalis munia obire; hinc à fermentatione ejus impeditâ aut nimis auctâ diverſa morborum genera produci aſſerat, nemo nunc non videt. Solus enim ſpiritus noſter benevolus ſanitatis noſtræ nutritius & corporis noſtri ſemper auguſtus eſt œconomus, hic morbos vel ſuâ bonitate ſuâque multipotente virtute oppidò ſæpiùs ſuperat; præprimis, ſi novis viribus per medicamenta decenti artificio parata roboretur, quò materiam peccantem ex voto expugnare & propellere queat. Certiſſimus namque manet ille medicorum canon: Natura ſeu potius ſpiritus, ut eſt ſanitatis genetrix, ita & morborum indubitata effectrix. Approbat hoc *Helmontius*, dum *in tr. de febrib. c. 9. §. 10.* aſſerit: omnem motum tàm in ſanis quàm in ægris immediatè proficiſci conſtitutivè & efficienter ab impetum faciente archæo; occaſionaliter verò à cauſis occaſionalibus.

S. D. G.

Dum

DUm Summam, Knauti, Muſarum ſcandis ad arcem,
atque tuis ſtudiis præmia digna capis,
Gratulor ex animo: Feliciter omnia cedant,
quò miſeris patriæ commodus eſſe queas.

Nobiliſſimo Dn. Doctorando de promeritis honoribus hiſce applaudo

Rudolphus Wilhelmus Krauß / *D.*
Prof. Publ.

SAnguine fundata eſt microcoſmi machina, crevit
ſanguine, & hoc moto flumine vita manet.
Sanguinis exſpumans fermentum Knautius * olim,
nunc inteſtinum Knautius explicuit.
Quàm rara eſt virtus fratrum laudata medentum,
tam digna eſt eadem carmine, honore, loco.

* Diſp. Inaugur. de variolis & morbillis 1664. habitâ

Nobil. & Clariſſ. Dn. Doctorando, moribus & eruditione ſingulari commendatiſſimo, ſummos, quos in medicinâ ambit honores, fauſtos & feliciſſimos gratulor

Georg. Wolffg. Wedelius, D.

Fer-

FErvet ſpirituum vigore ſanguis
& per ſanguifluos ſinus movetur
motu perpetuô, usque ſubminiſtrans
noſtris corporibus novum vigorem.
Tu, CNAUTI, juvenum Decusq; Phœbi,
virtute & Genii vigore pollens,
vires ſpirituum doces peritè,
quas defendis alacriter probatas.
Hinc felix capies LICENTIATI
clara inſignia, quæ Tibi paravit
indefeſsâ operâ ardor atque ſudor,
queîs amplexus eras faventem Hygeam.
Hunc grator Titulum, colende Fautor,
quem Dignus capis à chorô Medentûm,
qui Te nunc Medicum probum ſalutant.
Sis cum Fratre tuo Decus perenne
laudandæ Patriæ, ſolatiumque
firmum permaneas pio parenti,
optatumq; loces levamen ægris.
Ut porrò faveat Jehova Utriq;,
mens ſincera vovet manusq; Veſtri

Auguſtini Henr. Faſchii, D.
P. P. p. t. Decani.

FELI-

FELICITER!

VIR NOBILISSIME,

DOMINE KNAUTE,

MAGNI FRATRIS IMPIGER ÆMULE,
(ARTIS MEDICÆ DECUS ET ACHATE)
ANIMO MEO CHARISSUME;
NUNC IN RUBOREM DABITUR TRAIANI BOCCALINI APOLLO
QVI MEDICANDI PERITIAM TEMPORE, NON TEMPORIS
USU VERO METITUR. (a.)
EXEMPLO ENIM TUO EGREGIE COMPROBABIS, SCIENTIAM
NON CUM ANNIS SENUM DUNTAXAT HOSPITARI;
SED ETIAM ÆTATEM JUNIORUM HAUD
INFREQVENTER COMITARI.
ABSIT IGITUR, PROCUL ABSIT
RESCRIPTUM ILLIUS APOLLINIS, APOLLINE
SINISTRO AD MEDICORUM COLLEGIA EMISSUM,
QVO PROPTER COTTIDIANAS QVERELAS NONNULLORUM
CORAM IPSO DE MEDICORVM IMPERITIA EFFUSAS,
JUNIORES IN ORDINEM MEDICINÆ DOCTORUM
ADSCRIBI PROHIBENTUR;
CONTRA VERO
HONORIS PRÆMIA SINT IBI, UBI SUNT MERITA VIRTUTIS. (b.)
QVÆ QVO IN TE SUNT AMPLIORA, EO SPLENDIDIORA LAUDIS
DECORA UT CAPIAS, ANIMITUS PRECOR.
NON JAM IN TUAS, QVAS INSIGNITER ES PROMERITUS, LAUDES
SURGERE MIHI CONSILIUM EST, CUM VIRTUS SUA LUCE CONSPICU
AUXILIUM COMMENATIONIS ALIENÆ AVERSETUR; ATTAMEN
TIBI DE HONORIBUS VIRTUTE AC ERUDITIONE TUA
EXASCIATA OPPIDO DIGNIS SINCERA MENTE
GRATULABOR

TUUS QVI ERO, DUM ERO, TOTUS,
ET PLUS QVAM SOLDURIORUM FOEDERE
DEVINCTUS

Carolus Andreas Schilling.

(a.) Vid. Traj. Boccal. geh. Schr. Comm. p. m. 6
(b.) Symmach. Lib. I, Ep. 21.